

Amerikaanse theaters hun wel en wee gepresenteerd hebben. Ze komen uit Seattle, Atlanta, Philadelphia, Chicago, Boston, Richmond, Austin, Cincinnati, Washington, Miami, New Orleans, San Francisco, Boulder, Los Angeles, Minneapolis, New York, San Diego, Columbus, Lee, Hanover. Elk betoog begint steevast met het weerbericht van de thuisbasis en een economische doorlichting van de stad of staat. Samenvattend: het loopt uitstekend in Californië, de staten rond New York en aan de grote meren, Florida. Alle staten waar de oliebaronnen het voor het zeggen hebben (Colorado, Texas, Georgia, Louisiana), zitten met een totaal verrotte industriële basis met vaak desastreuze gevolgen op het sociale en culturele domein. In Louisiana werden alle staatsambtenaren geconfronteerd met 20% looninlevering, het volledige welfarebudget werd geschrapt en hele steden lopen er leeg bij gebrek aan werk en sociale voorzieningen om de werkloosheid op te vangen.

Samen waren de NPN-theaters in het seizoen '85-'86 goed voor een vijftigtal weekresidenties van jonge kunstenaars buiten hun eigen stad. Samen een vierhonderdtal voorstellingen. De problemen die menervaart, klinken vertrouwd in de oren: moeilijkheden met de eigenaars van de gebouwen, gebrek aan ondersteuning in de pers, een vaak gespannen verhouding met de plaatselijke overheid, de altijd te langzame publieksopbouw. Kortom: duizend redenen om het bijltje erbij neer te leggen, en toch doorgaan.

De avond wordt helemaal gevuld door *Intermission Impossible*, een avond verzorgd door Bob McGinley en Andrea Wagner, onze gastheren van *On the Boards*. We maken kennis met twaalf artiesten uit Seattle die elk een stukje van tien minuten brengen. Vooral het publiek is wild enthousiast.

Zaterdag 22 november

De voormiddagen worden nu in beslag genomen door videosessies. Iedereen krijgt tien minuten en wil daarbinnen zoveel mogelijk artiesten voorstellen. Het gesukkel met het medium en de beperkte tijd geven als resultaat dat we van een zestigtal jonge theatermakers of choreografen hooguit een minuut beeldmateriaal te zien krijgen. Een hectisch ritme en veel te weinig om er een gegrond oordeel over te kunnen vellen. Wat me bijbleef, is de complete post-hippie-problematiek waar de theatermakers in Californië mee bezig zijn. Dit staat heel ver van ons bed. Verder heb ik slechts twee choreografen aangekruist: Su-

san Rethorst en Sarah Skaggs.

's Namiddags komt Liz Lerman haar ervaringen vertellen als choreografe die drie NPN-kontrakten volmaakte het afgelopen jaar. Ze enquêteerde ook acht andere collega's die binnen het Network toerden. Hun evaluatie was uitermate positief. Lerman: "Het Network is vitaal voor regionale artiesten. Het breekt hun isolement en moet beschouwd worden als meer dan alleen maar een exta geldkraan".

Ruth Mayless van de Ford Foundation, hoofdsponsor van het NPN, heeft de hele conferentie totnogtoe gevolgd als de goede miss Ellie. Ze krijgt uitdrukkelijk het woord van David White en stelt dan deze vragen: 1) Bestaan er aanwijsbare gegevens dat de artiesten die door het NPN kunnen toeren, meer bekendheid gekregen en een gunstige artistieke ontwikkeling gekend hebben? 2) Kan er wat meer aandacht zijn voor de producties van Spaanssprekende minderheden? 3) Kan er wat meer discussie komen over welke artiesten kunnen genieten van de NPN-structuren, hoe ze geselecteerd worden, of ze uit het Network (moeten) groeien en of NPN alleen voor "jonge" artiesten bestaat? We hebben het woord Ford niet gehoord in haar betoog en ze denkt helemaal vanuit de doelstellingen van de organisatie. Belgische sponsors kunnen er wat van leren.

De tweede avond van *Intermission Impossible* is beter van kwaliteit, maar weegt toch nog erg licht. De avond eindigt met schuimwijn in plasticen bekertjes n.a.v. de achtste verjaardag van *On the Boards* en de uitreiking van de eerste NPN-award aan David White. Het moet worden toegegeven: hij is meestal vrij briljant.

Zondag 23 november

Weer een frustrerende voormiddag video kijken. Dan komen de Europeanen aan de beurt. White geeft eerst uitleg over het Suitcase Fund. Het is een subsidie van 125 000\$ die in 1986 door de Rockefeller Foundation werd vrijgemaakt om import van Europese theaterprojecten in de USA en export van Amerikaanse artiesten naar Europa mogelijk te maken. Bovendien wil het helpen bij de transatlantische reizen van programmatores. Zo waren er al twee afvaardigingen van NPN-theaters aanwezig op *Informal European Theater Meetings*.

Na twee dagen luisteren mogen we eindelijk spreken. Neil Wallace van Chapter uit Cardiff toont efficiënt aan dat de Amerikanen op hun volgende trip niet in London mogen blijven maar naar Wales moeten afzakken om hoogte te krijgen van de

Britse avant-garde. Gavin Henderson, directeur van het Brighton Festival, slaat de vergadering plat met zijn cijfers: een omzet van 800 000 pond en 400 activiteiten over een periode van drie weken in die ene stad. Michel Bezem van Mickery legt een indrukwekkende lijst voor van Amerikanen die ooit in Mickery te gast waren. George Brugmans van Springdance (Utrecht) houdt een schitterend pleidooi voor de Nederlandse podiumkunsten. Polverigi mag in de zomer een invasie verwachten van Amerikaanse programmatores na de pittoreske beschrijving van het Toscaanse dorpje door Velia Papa.

Iedereen is dodelijk vermoeid als ik aan de beurt mag. Ik vraag tijd voor de videotape *Fresh from Flanders*, een compilatie over jonge Vlaamse theatermakers en choreografen, gerealiseerd door Walter Verdin (1). Ik heb het vooral over de moeilijkheid om studenten die enorm hard moeten werken om straks voldoende competitief op de arbeidsmarkt te verschijnen, te blijven interesseren voor nieuwe tendensen in de kunst. Ik twijfel ook aan de bereidheid van het hedendaagse universitaire milieu om evenveel aandacht aan de dag te leggen voor spitsonderzoek in het culturele domein als voor wetenschap en technologie. Instemming op alle Amerikaanse banken.

In een uitmuntend visrestaurant eindigt mijn verblijf in Seattle.

30 januari 1987

Amerika: ik kom er niet echt uit. Aantrekkelijk en afstotend tegelijkertijd. Een gezonde verwarring. Ik geloof in het National Performance Network omdat dit bijna ondergrondse werk voorlopig de meeste garanties biedt om een Amerikaanse Next Wave te ontdekken, ook al ter wille van het permanente en "nationwide" karakter van het werk. Of wij in Europa er iets mee kunnen aanvangen, is een andere vraag.

Michel Uytterhoeven

(1) De videotape "Fresh from Flanders" is voor visie beschikbaar op het secretariaat van het Vlaams Theatercircuit en op het Stuc.

BIBLIOGRAFIE

WHITE, David (Ed.), *Poor dancer's Almanac*, Dance Theater Workshop, New York, 1983.
BAUDRILLARD, Jean, *Amérique*, Grasset, Paris, 1986.
The Next Wave Festival October-December 1986, Brooklyn Academy of Music, 1986.